

درجه

فاجعه پلاسکو، پدافند غیرعامل و ضعف فرهنگ عمومی در ایران

ابراهیمی‌بای سلامی ـ جامعه‌شناس

● زندگی آدمی در جامعه مدرن با حوادث بیشتری مواجه می‌شود و در پی برخی از حوادث یک شهر یا ملتی در ماتم فرو می‌رود. هنوز درد جان‌سوز مرگ عده‌ای از هموطنان در حادثه قطار سمنان فروکش نکرده که آتش‌سوزی ساختمان پلاسکو ایران را عزادار کرد و شهادت فداکارانه آتش‌نشان و امدادگران عزیز و گروهی از مردم تهران، وجدان جمعی مردم را جریحه‌دار کرد. علاوه بر همه مشکلات مدیریتی در شهرها و صنایع مهم و سهل‌انگاری‌هایی که از نظر فنی، حرفه‌ای و برنامه‌ریزی وجود دارد و متأسفانه این امر پایه‌های رفاه و امنیت شهروندان را در حضر و سفر در معرض خطرهای جدی قرار داده و بستر گسترش هر حادثه عادی به فاجعه ملی را فراهم کرده، مشکلات جدی دیگری در پیوند با پدافند غیرعامل و فرهنگ عمومی جامعه ایرانی وجود دارد که ضروری است برای پیشگیری از وقوع حوادث با کاستن از شدت و افزایش تلفات و ابعاد فجایع به آن پرداخته شود. متأسفانه به جای پیداکردن راه‌حل و پیشگیری از وقوع فاجعه معمولاً در ایران این حوادث رنگ سیاسی به خود می‌گیرد و گروهی‌های جناحی مانع از ریشه‌یابی دقیق و صحیح این موضوعات که با جان مردم سروکار دارند، می‌شود. با پرهیز از چنین رویکردی در یک نگاه اجمالی، سؤال اصلی این است که پدافند غیرعامل در این‌گونه حوادث چه کارکردی دارد؟ و اساساً مردم ما چه اطلاعی از آن دارند و چه آموزش‌هایی برای همکاری با آن دیده‌اند که موقع بحران‌هایی مثل آتش‌سوزی، زلزله، توفان، سیل و همدانند با آن گروه امداد و نجات همکاری کنند یا دست‌کم مزاحم عملیات آنها نشوند. ارزیابی مجدد پدافند غیرعامل و همه نهادهایی که در مواقع بحرانی باید سرعت عمل داشته باشند، ضرورتی انکارناپذیر است. گاهی نقص و ضعف ایمنی و رعایت‌نکردن اصول در ساختمان، تاسیسات آب، برق، گاز، وسیله یا سیستم خاصی منهدود است یا افرادی در مکان‌های عمومی دست به امور خطرناکی می‌زنند مثلاً اقدام به حمل‌بزنن یا اتوبوس‌با وسیله عمومی می‌کنند، گاز پیک‌نیک را در فضای محدود ساختمان شارژ یا روشن می‌کنند، در کنار انبار چسب و مواد مخدوئه یا اتوبوس‌ گازسوز آتش روشن می‌کنند و از این قبیل امور در جامعه انجام می‌دهند و دیگران همین امور خطرناک را مشاهده می‌کنند و بدون توجه از کنار آن می‌گذرند و از سر ترحم بیجا یا بی‌حوصلگی برای پیکیری و پرهیز از درگیری‌های عادی نسبت به آن احساس مسئولیت نمی‌کنند و بدتر آنکه اگر کسی همت کند و از در نصیحت و ممانعت برآید، گروهی دیگر معمولاً به جای حمایت از ناصح و دفاع از حقوق عمومی ممکن است از در شامت وی درآیند که گناه دارد و مثلاً خودش را گرم می‌کند یا فقیر است و کاسبی می‌کند یا به خودش مربوط است و امثال آن.

نکته دیگر ازدحام و مزاحمتی است که متأسفانه

هنگام وقوع حوادث و فجایع بزرگ حتی تصادفات

شهری و جاده‌ای گروهی از مردم ایجاد می‌کنند و

با انسداد راه‌ها و اشغال فضا امکان نجات و امداد

را به‌شدت محدود می‌کنند و گاهی موجبات آسیب

به خود و صدمه بیشتر به مصدومان را نیز فراهم

می‌کنند. از همین‌رو ضرورت دارد در نظام آموزشی

سازمان‌یافته و غیرسازمان‌یافته، خانواده، باشگاه

و مکان‌های عمومی رسانه‌ها و به‌ویژه صداوسیما

با استفاده از روش‌های مختلف به ارتقای فرهنگ

عمومی پرداخت.

شرق؛ پس از تغییراتی که وزارت ورزش و جوانان در ماه‌های اخیر داشته است و باید منتظر تصمیم‌های وزیر جدید این مجموعه در ماه‌های پایانی عمر دولت یازدهم باشیم، مجموعه وزارت ورزش که در چند سال اخیر امیدوارتر به حل مشکلات جوانان پیش رفته است از یا ننشسته و بنای اتفاق جدیدی را گذاشته است. روز گذشته نخستین کنگره ملی مدیریت امور جوانان با حضور معاون‌اول رئیس‌جمهور و معاون رئیس‌جمهور در امور زنان و خانواده و وزیر ورزش و جوانان برگزار شد و در اتفاقی درخور توجه تعداد زیادی از استانداران در این کنگره حضور داشتند.

هنوز عده‌ای جوانی را مساوی جرم می‌دانند

اسحاق جهانگیری، معاون‌اول رئیس‌جمهوری که به عنوان میهمان اصلی این مراسم که در ابتدای صحبت‌های خود شهادت جمع زیادی از آتش‌نشانان و فوت تعدادی از شهروندان را تسلیت گفت، از اینکه در میان جمع زیادی از جوانان موفق قرار گرفته ابراز خشنودی کرد و گفت: جوانی یک فرصت است نه تهدید، نباید شرایط به گونه‌ای باشد که عده‌ای یا به سن گذاشته برای جوانان تصمیم بگیرند و جوانان را ملزم به اجرا بدانیم. متأسفانه هنوز هم عده‌ای هستند که جوانی را با جرم یکی می‌دانند درصورتی‌که این برداشت‌ها اشتباه است. وی با بیان اینکه بیش از یک‌سوم جمعیت کشور جوان هستند خاطرنشان کرد: در توسعه کشور باید به موضوع جوانان به عنوان سرمایه‌های اجتماعی توجه داشته باشیم زیرا یکی از شاخصه‌های توسعه ملی موفقیت در حوزه جوانان است. شناخت حقوق جوانان و بالابردن سطح مشارکت زمینه‌ساز توسعه پایدار است. مشارکت جوانان به عنوان سرمایه نهفته و بالقوه کشور باید در برنامه‌های مختلف مورد توجه قرار گیرد. وی با اشاره به اینکه آموزه‌های اسلام به موضوع جوانان به عنوان یکی از جهت‌گیری‌های اصلی پرداخته است، افزود: فرهنگ و تمدن ایرانی سرشار از پرداختن به مسائل جوانان است و در دوره معاصر مهم‌ترین تحولات اجتماعی از انقلاب تا جنگ تحمیلی و دوران سازندگی و اصلاحات بر پایه فعالیت جوانان شکل گرفته است.

جهانگیری به دیدگاه‌های معماران اصلی انقلاب درباره جوانان و سپردن کار به آنها اشاره کرد و گفت: این نگاه‌ها هواره به سمت‌وسوی جوانان بوده است. جهانگیری اسارت‌آپ‌هایی را که درحال‌حاضر در دنیا و ایران فعال شده‌اند در کنار شرکت‌های ریسک‌پذیر ازجمله ظرفیت‌های پیش‌رو دانست و افزود: جوانان با امکانات و اعتبارات محدود فعالیت‌هایی را شروع کردند که در زمینه‌های مختلف اقدامات ستنی را به‌طور کامل تحت‌تاثیر قرار داده است. وی با تأکید بر اینکه ناکزیریم به جوانان نگاهی فرصت‌جویانه داشته باشیم نه تهدیدگونه، افزود: باید به فکر امید و نشاط جوانان باشیم و با صدای بلند بگوییم که جوانی یک فرصت عظیم اجتماعی است، نه جرم. نباید به گونه‌ای باشد که افراد یا به سن گذاشته در مراکز تصمیم‌گیری برای جوانان تصمیم‌گیری کنند و جوانان را مکلف به اجرا بدانیم. نباید تشخیص خود را به جوانان تحمیل کنیم و در مراکز تصمیم‌گیری باید جوانان حضور داشته باشند. جهانگیری اضافه کرد: شورای‌عالی جوانان، نهاد اصلی در پرداختن به مسائل جوانی است و دولت یازدهم نگاهی امیدوارانه به جوانان دارد. جوانان باید به آینده امیدوار باشند و به آینده شغلی خود، رعایت حرمت انسانی و منزلت اجتماعی اطمینان داشته باشند که این وظیفه دولت و نظام است. او در ادامه همچنین از راهاندازی خانه جوان در همه استان‌ها اظهار امیدواری کرد و خطاب به استانداران از آنها خواست این خانه‌های جوان را جدی بگیرند.

دختران پشت حصار شیشه‌ای

در ادامه این کنگره شهیندخت مولاووردی، معاون رئیس‌جمهوری در امور زنان و خانواده با انتقاد از افزایش نرخ بی‌کاری در میان دختران جوان و اینکه آنها پشت حصارهای شیشه‌ای برای اشتغال قرار گرفته‌اند، گفت: براساس آمار سال ۹۴، تعداد ۱۵میلیون و ۵۷۴ هزار دختر

جامعه

عباس، ایران

معاون اول رئیس‌جمهور در کنگره ملی مدیریت امور جوانان مطرح کرد:

هنوز عده‌ای جوانی را مساوی جرم می‌دانند

توسعه پایدار، پایان‌بخشیدن فقر و گرسنگی، لازم است تضمین زندگی لازم و تضمین آموزش باکیفیت، در دستور کار قرار گیرد. برای دستیابی به اهداف توسعه پایدار برای مشارکت، بر دربرگیری و شمول و شفافیت تأکید می‌شود و در این راستا، باید از همه ظرفیت‌های جامعه ازجمله نیروی انسانی زنان بهره برد. مولاووردی افزود: کمیسیون اشتغال و ۱۶ تا ۲۰ میلیارد دلار را به‌دلیل محدودیت دسترسی زنان به ۴۲میلیارد دلار به‌دلیل محدودیت دسترسی زنان به اشتغال و ۲۰ میلیارد دلار را به‌دلیل شکاف جنسیتی در دسترسی به آموزش، از دست می‌دهد. همچنین کارشناسان بانک جهانی معتقد هستند فقر و عدالت جنسیتی به هم مرتبط است و رشد اقتصادی، همبستگی مثبتی با عدالت جنسیتی دارد. وی با اشاره به مسائل و مشکلات جوانان، گفت: ازدواج و اشتغال ازجمله دغدغه‌های جوانان است. تازمانی که دستگاه‌های مختلف دراین‌زمینه درگیر نشوند، ما نمی‌توانیم اقداماتی جدی برای حل مسائل و مشکلات جوانان ازجمله دختران جوان انجام دهیم. درحال‌حاضر اصطلاح تجرد قطعی برخی دختران جوان با توجه به افزایش سن ازدواج و کاهش نرخ ازدواج مطرح است؛ بنابراین باید فکری برای این دختران بکنیم. مولاووردی با اشاره به تغییر ساختار سنی جمعیت، گفت: افزایش سن جوانان از ساختار سنی جامعه موجب شکل‌گیری پنجره جمعیتی شده است، این پنجره خودبه‌خود عمل نمی‌کند و لازم است فرصت‌های مناسب را برای جوانان به وجود آوریم؛ درغیراین‌صورت، بی‌توجهی به جوانان به چالشی برای سیاست‌گذاران تبدیل می‌شود. این پنجره جمعیتی با دهه دوم ۱۴۰۰ در اختیار ایران است. در این دوره سیاست‌گذاری‌ها باید بر جوانان متمرکز باشد. معاون رئیس‌جمهور در امور زنان و خانواده گفت: متأسفانه برنامه‌ریزی مطلوبی برای استفاده از این ظرفیت، به‌ویژه دختران جوان، نشده و آنان با چالش‌های متفاوتی مواجه هستند؛ بنابراین مدیریت مسائل دختران ضروری است.

پاسپارجام جوانان توانمندی‌های خود

در این جلسه که با حضور جمع زیادی از جوانان استان‌های مختلف به همراه مدیران استانی و استاندارانشان برگزار شد، مسعود سلطانی، وزیر ورزش وجوانان ابراز امیدواری کرد: وضعیت جوانان در برنامه ششم توسعه دچار یک تحول مهم می‌شود و گفت: دوره طلایی پاسپارجام نیازمند جوانان آموزش‌دیده و توانمند است. او به اقدامات دولت یازدهم در امور جوانان از سال ۹۲ اشاره کرد و گفت: از سال ۹۲ ستاد ساماندهی در سطح ملی، استانی و شهرستانی در دستور کار قرار گرفت و تاکنون بیش از سه‌هزار جلسه ستاد

برگزار شده و نتایجی پذیرفتنی داشته است. بر حضور جوانان منتخب و سازمان‌های مردم‌نهاد در جلسات ستاد ساماندهی، همواره تأکید شده است و بالابردن سطح امیدواری جوانان را در پی دارد. سلطانی‌فر امیدوارکردن جوانان را بالاترین وظیفه همه مسئولان دانست و گفت: نیازمند مشارکت ستاد ساماندهی امور جوانان در بالابردن سطح رضایت جوانان هستیم و باید با افزایش مشارکت جوانان در مسائل جامعه این مهم را تحقق ببخشیم. وی شکل‌گیری مجمع ملی جوانان را در همین راستا عنوان کرد و گفت: با راه‌اندازی مجمع ملی جوانان مسئولان و همه افراد جامعه در قبال پرداختن به مسائل جوانان مصمتر خواهند شد. درحال‌حاضر تعداد سازمان‌های مردم‌نهاد جوانان به هزار و ۵۰۰ سمن رسیده است و با افزایش بودجه حوزه جوانان در برنامه ششم توسعه و بودجه سال ۹۶ این بخش در آستانه یک تحول قرار دارد. وزیر ورزش و جوانان تأکید کرد: تحول کیفی و کمی در سازمان‌های مردم‌نهاد نیازمند بودجه‌ای فراتر است زیرا کمترین دستاورد سمن‌ها افزایش سرمایه اجتماعی در میان جوانان است. سلطانی‌فر خاطرنشان کرد: فعالیت جوانان در سازمان‌های مردم‌نهاد موجب آمادگی آنان برای پذیرش مسئولیت‌های اجتماعی می‌شود و به پرورش مدیران توانمند برای اداره آینده کشور کمک می‌کند.

مسئله اصلی راه‌شدگی امور جوانان است

اما محمدرضا رستمی، معاون ساماندهی امور جوانان به عنوان برگزارکننده این کنگره در صحبت‌های خود چالش‌های اصلی حوزه جوانان را بازخوانی کرد و گفت: دولت یازدهم از ابتدای شکل‌گیری با سه بخش چالش‌ها در حوزه جوانان روبه‌رو بود که شامل چالش‌های ارزشی، چالش‌های نگرشی و چالش‌های رفتاری است. در بخش ارزش‌ها مشکل ما جوان‌ترسی و جوان‌هراسی بود که با دلایل مختلف ریشه عمیقی پیدا کرده و مانع از ورود جوانان به دستگاه‌ها و مسئولیت‌های کشوری می‌شد، دوم، چالش‌های نگرشی بود که مربوط به نگاه امنیتی به جوانان به‌ویژه نخبگان اجتماعی است که مانعی بر سر راه مشارکت اجتماعی جوانان شده بود؛ ضمن اینکه فقدان اعتمادبه‌نفس را در جوانان ایجاد کرده بود. رستمی تصریح کرد: سومین چالش مربوط به حوزه رفتاری است و مسئله اصلی آن نظر ما ره‌اشدگی امور جوانان در ساختار مدیریتی کشور است. گفتمان دولت یازدهم در بخش چالش‌های ارزشی، جوان‌دوستی و جوان‌باوری است. وی نگاه دولت یازدهم در بخش چالش‌های رفتاری را هماهنگی و هم‌گرایی همه بخش‌های دولت در پرداختن به امور جوانان دانست و افزود: در این راستا جلسات ستاد ساماندهی امور جوانان در سه سطح ملی، استانی و شهرستانی ساماندهی شده و تاکنون سه‌هزار و ۲۶۷ جلسه این ستاد در کشور برگزار شده است. رستمی در توضیح چالش‌های اجتماعی در حوزه جوانان گفت: در حوزه اجتماعی نیز با چالش‌هایی مانند توسعه فردگرایی، رشد ناتوانی و مهارت اجتماعی و همچنین رشد آسیب‌های اجتماعی روبه‌رو بوده‌ایم که نگاه دولت یازدهم دراین‌خصوص توسعه ندهامند مشارکت اجتماعی جوانان از طریق افزایش سازمان‌های مردم‌نهاد جوانان است و خوشبختانه توانستیم از آغاز فعالیت دولت، سمن‌های جوان را از ۵۰۰ سمن به هزار و ۵۰۰ سمن برسانیم و امیدواریم تا پایان این دولت، این به‌منظور حرکت در این مسیرها ۱۰ کمیسیون تخصصی با حضور همه دستگاه‌های اجرایی حوزه جوانان برگزار شد و در این کمیسیون‌ها به بررسی و انتخاب مهم‌ترین و بحرانی‌ترین مسائل و موضوعات مرتبط با جوانان پرداختیم که در نهایت ۱۰ مورد از ۲۴۷ مورد شناسایی در حوزه جوانان به عنوان اولویت تعیین شد.

یادداشت

توان ما برای آموزش مدیریت بحران به مردم کم است

محسن ضیایی ـ رئیس جمعیت هلال‌احمر

● جدا از حادثه پلاسکو که تلخ بود و تبعات آن دنباله دارد، باید این واقعیت را هم بپذیریم که ما همیشه در حوادثی از این دست تلفات زیادی داده‌ایم و درس هم نگرفته‌ایم، این در حالی است که ما باید از اتفاقاتی از این دست درس بگیریم تا حداقل در آینده آماده‌تر باشیم. ما در این سال‌ها نشان داده‌ایم که حافظه تاریخی قوی نداریم و وقتی بحرانی ایجاد می‌شود، مردم برای مدتی از نظر عاطفی تهییج و مسئولان هم در این هیجان شریک می‌شوند، اما بعد از مدتی به فراموشی سپرده می‌شود و همه به زندگی عادی برمی‌گردند. این در حالی است که باید مسئله جلوگیری از وقوع حوادثی از این دست را به‌عنوان یک مطالبه عمومی مطرح کنیم تا از تکرار آن جلوگیری شود. همیشه باید این نکته را در نظر بگیریم که سایه یک بروز حوادث همیشه بر سر ما گسترده است؛ چه در ارتباط با مخاطرات طبیعی و چه مخاطرات انسانی در معرض حوادث هستیم و همین مهم می‌تلبد که آمادگی بیشتری را برای مواجهه با این حوادث داشته باشیم. مطالعات نشان می‌دهد که ضریب آمادگی ما در برابر بحران پایین است در حالی‌که آسیبدیدگی ما بالاست. درواقع شرایط زیرساختی ما، آمادگی و مهارت ما بر شرایط و خطراتی که در کمین ما هستند هم‌خوانی ندارد. از آن‌طرف آمادگی مردم هم بسیار پایین است و این مسئله به آموزش‌های نامناسب ما بازمی‌گردد. در واقع ما، هم در بخش سخت‌افزاری و هم در بخش نرم‌افزاری با مشکلات عدیده‌ای روبه‌رو هستیم. آنچه برای ما ایجاد می‌کند که باید آمادگی ما بر شرایط بحران چه در بحث پیشگیری، چه در بحث کاهش خطرپذیری و چه در بحث آمادگی مبتنی‌بر وقوع حادثه باید بسیار قوی‌تر باشیم و کارهای زیادی انجام دهیم تا در زمان بحران بتوانیم با خطر کنار بیاییم. این را هم باید بپذیریم که ما در کشوری زندگی می‌کنیم که تقریباً به‌طورکامل روی کسل زلزله قرار گرفته و آمادگی و استعداد زلزله را داریم. این مسئله با توجه به جمعیت زیاد در کلان‌شهرها خطرات زیادی را برای ما ایجاد می‌کند که باید آماده باشیم و طبیعی است در این‌زمینه کار با فضای مطلوب بسیار فاصله دارد؛ خانواده‌های ایرانی بالغ بر ۲۰میلیون خانوار هستند و اگر بخواهیم آموزش‌های مقابله با بحران را برای این تعداد خانوار در برنامه قرار دهیم، ما توجه به اینکه امکانات ما بسیار محدود است، سال‌ها زمان خواهد برد، در نتیجه ما باید به‌دنبال ایجاد سازوکاری باشیم که با توان خودمان کار را پیش ببریم و اتفاقاً به سمت آن هم رفته‌ایم، متولی آموزش به مردم است، هلال‌احمر است و ما مطابق قانون هم باید آن را پیش ببریم، اما واقعیت این است که انجام این وظیفه با توان و ظرفیت سازمان هلال‌احمر هم‌خوانی ندارد و از طرفی این آموزش با توجه به تعداد نیروهای رسمی ما زمان بسیار زیادی را می‌تلبد. ما طرحی را به‌عنوان خانواده آماده در مخاطرات در پیش‌رو داریم و شروع به پیشبرد آن کرده‌ایم، از طرفی در نظر داریم آموزش را به بخش غیردولتی بسپاریم و از هرکسی که آمادگی آموزش دارد دعوت کنیم تا با اعطای مجوز و محتوای آموزشی به آنها را آنها بخواهیم که ما را در امر آموزش مردم باری کنند. ما درصدد هستیم تا پنج سال آینده به بخش عمده‌ای از جامعه آموزش‌های لازم را بدهیم و آنها را برای مدیریت بحران آماده کنیم.

جدول ۲۷۲۴ ■ طراح: ییزن گورانی

افقی:

۱- هادی الکتریسیته- شهری در استان فارس- حس بویایی ۲- بنای بلند چندین طبقه- بیماری تنفسی- مساحت فضای قابل استفاده هر واحد مسکونی ۳- نوعی کربوهیدرات در دیواره سلول‌های گیاهی- پروردگار ما- جدول محاسبات نجومی ۴- هشتمین ماه سربانی- کودک- ترس و وحشت ۵- درختی با جوب بسیار سخت- مقابل رعیت- خواب کودکانه ۶- کشور آفریقایی در همسایگی تانزانیا- از جزایر زاین ۷- ظالم- برقراری جریان خیلی زیاد بین دونقطه از مدار الکتریکی- صد مترمربع ۸- کله چهارپایان- ملت‌ها- هنر فرنگی- کلمه پرسش ۹- بله آلمانی- در نقاشی و تذهیب به عنوان رنگ آبی به کار می‌رود- جنگ‌افزار ۱۰- شهری در ایتالیا- سوگ‌نامه ۱۱- خلق‌وخو- موچین- دارای درجه بالاتر از استوار در ارتش ۱۲- زمین- ذره‌ای بدون بار الکتریکی- عود ۱۳- مادر- استفاده‌کردن- چوبه دستی پلیس ۱۴- بلبل- تصور و خیال- شکلک ۱۵- آخرین زندانی نازی- فرد شاخص در یک گروه- خوراکی برای چارپایان اهلی.

عمودی:

۱ - چاشنی غذایی- سرانجام و عاقبت- شنوایی ۲- برگزیده- سرتاسر- الفت ۳- زمان مرگ- قسمتی از گوش- برتر از دیگران ۴- نقاش چیره‌دست هلندی قرن نوزدهم- واحد اندازه‌گیری حجم مایعات- مفلوخ ۵- پایتخت

۳	۸	۱	۵	۶	۴	۷	۲	۹
۸	۶	۳	۹	۲	۱	۷	۴	۵
۲	۷	۱	۴	۵	۸	۳	۶	۹
۹	۴	۳	۲	۷	۶	۸	۵	۱
۷	۸	۶	۱	۵	۹	۲	۴	۳
۵	۱	۲	۴	۸	۳	۷	۹	۶
۴	۵	۸	۶	۲	۷	۳	۱	۹
۱	۲	۹	۵	۳	۴	۶	۸	۷
۶	۳	۷	۹	۱	۸	۴	۵	۲

حل سودوکو ۱۷۳۷

۵	۲	۹	۷	۳	۸	۴	۱	۶
۴	۳	۱	۶	۵	۹	۸	۲	۷
۷	۶	۸	۲	۴	۱	۹	۵	۳
۳	۷	۵	۴	۹	۲	۸	۱	۶
۹	۸	۲	۳	۱	۶	۵	۷	۴
۱	۴	۵	۸	۷	۳	۲	۹	۶
۶	۵	۷	۸	۶	۴	۳	۹	۱
۲	۴	۳	۹	۷	۵	۱	۶	۸
۸	۹	۶	۱	۲	۳	۷	۵	۴

جدول ۲۷۴۱

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	۴	۳	۲	۱	۵	۶	۳	۸	۷	۲	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۲	۳	۲	۱	۵	۶	۳	۸	۷	۲	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳
۳	۲	۱	۵	۶	۳	۸	۷	۲	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴
۴	۳	۲	۱	۵	۶	۳	۸	۷	۲	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳
۵	۴	۳	۲	۱	۵	۶	۳	۸	۷	۲	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۶	۳	۸	۷	۲	۹	۱۰	۱۱
۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۶	۳	۸	۷	۲	۹	۱۰
۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۶	۳	۸	۷	۲	۹
۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۶	۳	۸	۷	۲
۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۶	۳	۸	۷
۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۶	۳	۸
۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۶	۳
۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۶
۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۵
۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱

سودوکو سخت ۱۷۳۸

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

سودوکو ۱۷۳۸

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عده‌های بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

۷					۱	۶
		۴		۷		
					۷	۲
۳	۶					
			۹			۲
			۱	۴	۵	
			۴	۵		
				۹		۳

۴			۸		۲	
				۹	۲	
						۶
۶			۹	۵		۲
			۷			۳
					۱	
		۳				
			۷			
۴						
				۵	۶	
						۸
			۱	۳		
						۲
			۴		۷	
						۸